

har fundet hos Direktionen for det Classenske Fideikommiss og hos Besidderen af Grebbskabet Vedreborg, Kammerherre, Lehnsgreve C. C. M. Holstein-Vedreborg, ligesom desuden et ikke ringe Antal Mindesmærker med en paafjønnelesværdig Beredvillighed ere blevne stjænkede til Fredning af Hofjægermester L. Th. v. Barner til Effildstrup, Proprietær Jessen til Vesterris, Kammerherre N. T. B. de Neergaard til Skjoldenæsholm, Gaardeier H. Pedersen til Frisenlund og Gaardeier Dvístgaard til Gjerdrup, af 8 Gaardeiere paa Bornholm: C. W. C. Dam, H. P. Jensen, S. P. Jensen, M. Chr. Jensen, D. A. Jensen, H. P. Koføed, M. P. Koføed, S. P. Poulsen, samt af Provst Pontoppidan i St. Nise og Pastor Pontoppidan i Gveldrup. Ogsaa paa anden Maade have Direktionens Arbejder ligesom tidligere trindt om i Landet fundet en virksom Bistand fra mange Mænd, blandt hvilke det maa være mig tilladt at nævne Lærer Christensen i Tøllstrup, prakt. Læge Drejer, Gjedsted, Justitsraad Hvas, Randers, Landinspektør Jensen, Christianshøi, Lærer Tversen i Serridslev, Proprietær C. F. Lund til Albersro, Lærerne J. A. Jørgensen og L. Petersen paa Bornholm og prakt. Læge Tønder i Terslev.

I Sylland er den i 1882 paabegyndte Undersøgelse af Horns Herred bleven afsluttet ved Museumsassistent Kr. Bahnsen og Figurmaler Røndahl, idet 4 Sogne og 3 Kirker ere blevne undersøgte i Mar. Ialt 361 arkæologiske Punkter ere i dette Herred affatte paa antikvariske Kort, og 49 Blade med Tegninger ere medbragte herfra. Monumenterne fra Stenalderen forekomme temmelig sparsomt og ere stærkt ødelagte, hvorimod en stor Del Høie fra de senere forhistoriske Perioder ere bevarede; af disse erhvervedes ialt 36 til Fredning. Blandt Kirkerne frembyder en Gruppe i den sydlige Del af Herredet en særlig Interesse ved en eiendommelig Murstensarkitektur. Af Kirkeinventariet maa navnlig fremhæves en nu ikke længere benyttet Daabskande af Bronze fra 12te—13de Aarhundrede i Gilling Kirke og Ralken i Vendum.

Den samme Kommission bereiste herefter Børglum Herred, hvis Undersøgelse tilendbragtes. Som i Vendsyssels øvrige Egne ere Dysserne ogsaa her yderst faatallige og sædvanlig ødelagte, hvorimod en stor Del, rigtignok ofte medtagne Gravhøie endnu findes paa Hvidebragene i den østlige og sydlige Del af Herredet. Paa Gladerne ud imod Havet ere alle Mindesmærker sløisede. Ialt affattes 590 Punkter paa Kortene. Kirkerne ere for største Delen opførte i romansk Tid af huggen Kamp, men frembyde, affet fra den gamle Klosterkirke i Breilev, ingen arkitektoniske Enkeltheder af større Interesse. Blandt Kirkeinventariet maa nævnes den udfaarne gothiske Altertable i Braa, Døbefonten i Lyngby, hvorpaa et Hagekors, og to romanske Vågstenene i Tøllstrup og Tise. 20 Blade med Afbildninger udførtes.

Over Niterbølle Sogn i Rinds Herred er der udarbejdet en antikvarisk Beskrivelse af prakt. Læge W. Drejer. Af ialt 133 paaviselige Gravhøie ere ualmindelig mange, c. 58, endnu ret vel bevarede.

I Bjerre Herred paa Fyen, som med Hensyn til de forhistoriske Mindesmærker er blevet bereist af Adjukt Boesen, er der kun bevaret et ringe Antal af de forhen talrige Høie og Dysser. Velbevarede Voldsteder findes derimod i Lundsgaards Skov og ved Voldsgaard. Blandt Herredets Kirker, som alle ere blevne undersøgte af Dr. phil. Sophus Müller og Arkitekt Erik Schjødte, have de fleste lidt stærkt ved de mange Ombygninger, som i ældre Tider foretoges af Herregaardenes adelige Eiere. De fleste ere nu af ganske uforholdsmæssige Dimensioner og næsten uden interessante Enkeltheder, og kun Mesinge Kirke har ved de gjentagne Tilbygninger faaet et tiltalende og malerisk Ydre. Til Gjengjæld ere adskillige Kirker, navnlig i Renæssancetiden, blevne usædvanlig smukt udfyrede med Inventarium. Riget forsynede med Sniitværk ere Jaalendes Munkbo og Kjølstup Kirker; et prægtigt gothisk Skab findes i Hjerteminde Kirke, medens den gamle Kirkedør i Marslev, Alterstagerne i Rynkeby og de romanske Gravstene i Kjølstup og Rynkeby Kirke ere af mere end almindelig Interesse. 40 Blade med Afbildninger hjembragtes.

Erø er blevet fuldstændig undersøgt af Dr. phil. Henry Petersen i Forbindelse med Kapitain N. B. Madsen. Af henved 100 paaviselige Monumenter fra den forhistoriske Tid findes endnu kun 3 stærkt beklagede Høie og 7 nogenlunde vel bevarede Dysser, som alle bleve fredlyste. Ogsaa Dens mange Voldsteder ere